

Ekonomski prognanici iliti o licemjerju

„Zvanje licemjera ima izvanrednih prednosti.“

Moliere (Don Juan)

„Konzervativna vlada je organizirano licemjerje.“

Benjamin Disraeli (1804 - 1881), britanski političar, dvaput premijer,
iz govora u donjem domu parlamenta, 1845.

Tkogod je proveo par dana u kampu Opatovac u vrijeme kad je prošle godine onuda prolazio val migranata zna da većina tih ljudi nisu bili ratne izbjeglice nego ekonomski migranti. Zato je u svojoj srži njihov problem ekonomske naravi (za cjepidlake: ekonomsko-političke). Podosta ima signala koji ukazuju na to da bi novi val mogao opet krenuti. Tad bismo se opet nevoljko suočili s kolektivnom dramom i često neudovoljivim ultimatumom: odnositi se humano prema svakom bližnjem bez obzira na to tko je i što je, u situaciji kad se bližnji broje u tisućama, desecima tisuća, stotinama tisuća. A čovjek ima samo dvije ruke.

Prvi korijen svega je ekonomsko-politička nejednakost. S naše strane živimo u raju: normalno nam je imati građanska prava, slobode kretanja, mišljenja, vjeroispovijesti; normalno nam je ne živjeti u ratu; normalno je tražiti jednakost pred zakonom i spolnu ravnopravnost, normalno je imati politički sustav bez krvavih prevrata; normalno je imati izobilje pitke, tople vode; normalno je imati higijenski sanitarni čvor unutar doma; normalno nam je imati zdravstveno osiguranje i „besplatne“ (na teret poreznih obveznika) zdravstvene usluge, bar one uobičajene i najčešće; normalno nam je da će država osigurati da ne živimo na ulici (pa će sad osigurati i da se banka ne smije naplaćivati iz nekretnine koja je kupljena kreditom te banke, a koji se ne vraća); normalno je da svi imaju pristup obrazovanju – štoviše – normalno je osigurati i visokoškolsko obrazovanje dobrim učenicima na teret poreznih obveznika; normalno je imati mirovinsko osiguranje i zube u starosti; normalno je noću šetati bez straha; normalno je imati posao koji se toliko plaća da si čovjek može priuštiti grijanu i suhu nekretninu, hrane na bacanje, dobar auto, brzi Internet i noviji pametni telefon. K tome je nekima na Jadranu normalno i raditi dva do tri mjeseca u godini a ostalih devet rogozoriti protiv države. Kad se bilo koja od prethodnih normalnosti ugrozi građani imaju pravo na prosvjede. I normalno je slobodno prosvjedovati. Nažalost, mnogima je normalno i zabraniti da oni s druge strane za sebe traže ono što je nama normalno. Prema tima „drugima“ postalo je normalno podići zidove s bodljikavom žicom.

Većina ljudi u svijetu živi u uvjetima koji bi građanima zapadnog svijeta bili nepodnošljivi, nenormalni. Čovjek ne bira iz čije će se utrobe roditi, no ako se rodi na zapadu smatra da je to njegova osobna zasluga. Potom kad odraste omeđiti će i oca i majku te reći: moje!, to sam ja napravio. Ukamaćivat će bogatstvo, na puno će dodati još više, a pritom će koristiti i resurse onih koji se nisu „zaslužili“ roditi pod sretnom

zvijezdom. I onda će se čudom čuditi kad mu na prag dođu tisuće onih koji bi htjeli barem dio onoga što je njemu normalno. Odakle im prâvo?!

Pitanje ekonomskih migranata nikad nije bilo aktualnije. Trump, američki kandidat za predsjednika, želi privući glasove najavljujući zid na granici s Meksikom. Orban je svoj već podigao. Sve dok Erdogan drži pod kontrolom masu nesretnika koji bi htjeli za Europu Merkel i ostali prave se slijepi pred njegovom diktaturom i čistkama. Zastrašeni (i) migrantima Britanci su pobjegli iz Europske unije. Na mostu preko Dunava Hrvatska je pripremila brklju.

Normalno je bojati se nepoznatog, stranog. Pitanje je mogu li se, hoće li se, i žele li se uopće svi ti stranci integrirati u naše europsko društvo. No, čega se to političke elite najviše boje kod migranata? Od čega strahuju? Od toga što su muslimani? Što imaju snažan natalitet pa bi nas kroz nekoliko generacija učinili manjinom? U njima vide potencijalne teroriste? Ljude koji su civilizacijski toliko različiti da se nikad ne bi mogli ili htjeli uklopiti u naš pojam normalnoga? Ne, ne, ne. Ništa od toga zaista nije problem. Problem je u tome što *nemaju novaca*. Čovjek je čovjek jedino ako ima novaca: kad ima apsolutno je nebitno je li crn, žut, musliman ili klingonac. Jer svaka druga članica EU uredno i „normalno“ prodaje građanska prava bez ikakvih predrasuda, bez ograda i zapreka, bilo kome tko ima novaca; i crnom muslimanu, i žutom hindusu. S jedne strane za uboge je pripremljena žilet-žica, a s druge za bogate crveni tepih. A da bi licemjerje bilo potpuno valja primijetiti da najatraktivniju ponudu na meniju građanskih prava nudi konzervativna vlada države koja je podigla najviše zidove: Mađarska.

GLAVNI TEKST

Globalni ekonomski sustav ne funkcionira. Promotori globalizacije i slobodnog kretanja kapitala hoće slobodno globalno tržište, hoće bez zapreka kupovati najvrjednije resurse u inozemstvu, hoće slobodan povrat dobiti izvana, ali neće slobodno kretanje ljudi. Model globalizacije u kojemu se zahtijeva da se informacije i novac preko granica moraju moći prenositi brzinom svjetlosti bez zapreka, ali da se ljudi pritom ne smiju kretati nego moraju ostati blokirani iza zida, nije ništa drugo nego model krvopijskog kolonijalizma. U takvom civilizacijskom modelu daleko veća prava imaju životinje nego ljudi; prije će se jadničak-slonić-tonić prebaciti iz Sirije u Mađarsku nego stotinu sirijske dječice. Nejednakost epskih razmjera u standardu života Europljana u odnosu na periferiju Europe neodrživa je. Smije li se ikome zabraniti želja za prosperitetom? Ljudi hoće bolji život, a moćno europsko (čitaj: njemačko) gospodarstvo snažan je magnet za sve one koji su u potrazi za njim. No, Europljani šalju jasnu poruku: nećemo vâs, hoćemo samo vaš novac. Ostanite kod kuće i otamo kupujte Boschove bušilice. (*Kad ju švabo napravi...*) Dobit smije prijeći preko granice, ali ljudi ne smiju. A najveća se hipokrizija skrila u tome što pojedine članice (među kojima su i one koje najviše rogobore protiv migranata) prodaju građanska prava strancima – bilo kome tko ima novac. Tu je ključ: financije. Tko ima, vrijedi. Tko ima, postoji. Ostali: stoj!

Bilo vrijeme prosperiteta ili nevrijeme krize, sve države nastoje privući strane investitore. Nadaju se da će njihov kapital doprinijeti razvoju ekonomije i otvaranju radnih mjesta. Kako ih privući? Poreznim olakšicama, povlasticama, ustupcima. Zašto ne i domovnicom, putovnicom? Netko se dosjetio investitorima ponuditi i građanska prava; državljanstvo, pravo boravka, itd. Umjesto da im se ponudi komad zemlje jednostavnije je ponuditi im komad papira sa žigom, osobnu, putovnicu. Naravno, takav se program nikad neće javno nazvati „Akcija rasprodaje građanskih prava“ iako to u suštini jest, nego „Program individualnog investiranja“, „Program Europskih obveznica“, ili kakvim drugim milozvučnim natpisom koji prikriva stvarnu pozadinu.

Što to baš svaka članica Europske unije – pa i najsiromašnija, najnerazvijenija, s najslabijom infrastrukturom, bez visokoobrazovanog stanovništva, bez razvijene visoko-tehnološke industrije, bez uređenog pravosuđa – što to ona može ponuditi inozemnim investitorima? Građanska prava. Uz standardna ljudska prava kao građanin Europske unije osoba ima i sljedeća prava:

- pravo na nediskriminaciju na temelju državljanstva,
- pravo na slobodu kretanja i boravka unutar EU,
- pravo na glasovanje i kandidiranje na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima,
- pravo na zaštitu diplomatskih i konzularnih tijela svih drugih država članica EU,
- pravo na podnošenje peticije Europskom parlamentu i žalbe Europskom ombudsmanu,
- pravo na obraćanje svim institucijama EU-a na svim službenim jezicima EU-a te na odgovor na istom jeziku,
- pravo na pristup dokumentima Europskog parlamenta, Europske komisije i Vijeća pod određenim uvjetima
- pravo na jednak pristup javnoj službi EU-a.

Zanimljivo je da svi građani unije imaju navedena prava, ali nitko ih stječe u Bruxellesu nego unutar svoje članice. Država članica administrira prava EU unutar svojih granica. To znači da kad jedna članica počne prodavati neka od navedenih prava stjecatelj toga prava potom kupljeno pravo može koristiti u drugoj članici. Zato mnogi mutni tipovi traže najlakše točke ulaza: one članice gdje se najlakše smjestiti, steći boravište, otvoriti poslovnicu, a potom iz te točke operirati po cijeloj uniji. Primjerice, to je u srži onoga što HNB upozorava u svezi poslovanja malteških banaka u Hrvatskoj: one su inkorporirane na Malti i otamo posluju u Hrvatskoj, no ne znamo pouzdano tko i kako tim bankama upravlja, odakle im kapital, je li menadžment kompetentan i drže li se striktno svih standarda bankarskog poslovanja. Zbog navedenoga svim građanima Europske unije, pa tako i hrvatskim, trebala bi biti iznimno važna informacija da njihov prvi ili drugi susjed prodaje građanska prava unije (pod firmom privlačenja investitora) jer kupac toga prava može i smije tražiti stečena prava koristiti i u Hrvatskoj. (Naravno, ne mogu se sva prethodno navedena prava kupiti u paketu, ali može dobar dio, barem ona najvažnija.)

Prijedimo na stvar, tko prodaje građanska prava Europske unije? Najmanje trinaest država, i to: Bugarska, Cipar, Francuska, Grčka, Irska, Latvija, Mađarska, Malta, Monako, Nizozemska, Portugal, Španjolska i Velika Britanija, a Finska se na to

priprema. Uz navedene države postoje još neke koje službeno ne prodaju državljanstvo, ali za koje mnogi specijalizirani globalno prisutni odvjetnički uredi (npr. Henley and Partners) tvrde da se uz dovoljno velik ulog legalno može steći državljanstvo. To je, primjerice, Austrija, gdje država zadržava diskrecijsko pravo dodjele državljanstva. Tko ima, vrijedi.

Nije ovdje riječ o novcu, reći će amoralni apologeti, nego o drugoj vrsti kvantitete; o brojnosti aplikanata. Neće nikome pasti kruna s glave, niti će se civilizacijski išta bitno promijeniti ako se bogatim strancima prodaju građanska prava. Nema takvih mnogo, njih je šačica. Šteta je ne uzeti im novac. A onih siromaha je more. Njima se mora spustiti rampa. Stavimo li na stranu principe i promislimo o trijaži migranata prije svega po kriteriju njihove financijske potkoženosti, opet su to traljavi argumenti. Jer, ako je takvih bogatuna malo onda se ni država neće na njima obogatiti. Rupe u državnim proračunima ne rješavaju se s parsto milijuna eura, na razini (veće) države nije to velik novac. A ako nema financijskog opravdanja, zašto se onda prodaju građanska prava? Doista, zašto? Možda zato da se zbrinu strani politički investitori, da se mutnim tipovima omoguće koristi po principu „ruka ruku mi je“, možda je riječ o dogovorima iz zatvorenih vrata o čijem sadržaju možemo samo nagađati? Možda. Teško je pronaći korektna opravdanja.

Ali čemu pompa, čemu čuđenje? Nisu li bogataši u povijesti civilizacije oduvijek imali povlašten tretman? Jesu. Zato veseli radosna vijest da deva može proći kroz ušicu igle.

OKVIRI

Portugale, zemljo obećana

Vrlo je teško (uglavnom nemoguće) pronaći vjerodostojne statističke podatke o uspješnosti programa „investicijskih viza“, odnosno koliko se zaista pojedina država okoristila prodajom građanskih prava. Jedna od rijetkih zemalja koja je javno objavila podatke o tome je Portugal; u protekle četiri godine ondje je izdano je 3900 dozvola boravka od čega tri četvrtine Kinezima (oko 2900), 210 Brazilcima, 140 Rusima, 130 Južno-afrikancima, i sedamdesetak ostalima. Investirano je 2,37 milijardi eura kroz program „Zlatne boravišne dozvole“, i to 232 milijuna eura kroz kapitalne transfere, a 2,14 milijardi eura otišlo je u kupovinu nekretnina (čime se pokušava održati mjehur cijena). To znači da kapitalni transferi od ovog program, oko 60 milijuna eura godišnje, čak i da su kompletno otišli u proračun (a nisu) pokrivaju svega 0,7 % izdataka državnog proračuna. Navedenih 2,37 milijardi eura čini manje od 0,8 % portugalskog BDP-a. Sve to govori u prilog tvrdnji da se ovakvim programima ne mogu doista riješiti ekonomski problemi država koje ih provode, i potpiruje sumnju u motiv lukrativnosti za uvođenje ovakvih programa.

Migracije u svijetu

Najsiromašnije zemlje svijeta su one koje imaju *najmanje* iseljenika. Oni žive u tolikoj bijedi da si ne mogu priuštiti seobu. Srednjoafrička Republika, Niger i Kongo države su koje imaju najniže indekse razvijenosti i najmanji BDP po stanovniku u svijetu. Sve imaju manje od 3% populacije izvan svojih granica. U potragu za poslom i boljim životom mogu krenuti samo oni koji imaju bar nekog novca za otpočeti put.

Postotak migranata u ukupnom svjetskom stanovništvu nije se bitno mijenjao u posljednjih petnaest godina; bio je i ostao oko tri posto. No, budući da ukupan broj stanovnika u svijetu raste, raste i broj migranata: sa 175 milijuna u 2000. godini na preko 250 milijuna u 2015. U usporedbi s (većinom) ekonomskim migrantima broj ratnih izbjeglica bitno je manji; u 2014. godini bilo ih je oko 20 milijuna (od čega pet milijuna čine Palestinci).

Migrantima su najprivlačnije ekonomski najbogatije zemlje. Rang lista destinacija po brojnosti imigranata u svijetu je sljedeća:

1. SAD
2. Saudijska Arabija
3. Njemačka
4. Rusija
5. Ujedinjeni Arapski Emirati
6. Velika Britanija
7. Francuska

„Poziv“ frau Merkel

Bivši predsjednik Vlade Milanović, među mnogima drugima, govorio je kako je „*Angela Merkel doslovno pozvala ljude da dođu u Njemačku*“ i na taj način tumačio navalu migranata na Europu. Ovo je često ponavljana konstrukcija koja ima malo veze sa stvarnim porukama Merkelice.

Šefica Njemačke nikad nije pozvala migrante, barem ne na način na koji to Milanović i njemu slični predstavljaju, a njene izjave bile su daleko više nijansirane nego što se prenose. Kad se govori i piše o njenom „pozivu“ misli se prije svega na njenu novinsku konferenciju 31. 8. 2015. godine u kojoj je Merkel govorila preko sat i pol, a koju su pojedini mediji saželi u jednu rečenicu uzetu iz konteksta. Što je ona zapravo tada rekla? Među ostalim, ovo:

„U budućnosti ćemo implementirati nove zakone koji će omogućiti bržu obradu aplikacija [migranata]. Trebamo veće kapacitete za smještaj izbjeglica. Trebamo moći brzo odlučiti tko ima dobre izgleda ostati ovdje, a tko nema. Moramo brzo odlučivati kako bismo mogli deportirati one koji su odbijeni. [...]

Reći ću jednostavno: Njemačka je snažna zemlja. Mentalitet kojim trebamo pristupiti ovom problemu mora biti ovakav: toliko smo toga uspjeli u prošlosti, uspjeh ćemo i ovo! [Wir schaffen das!] Učinit ćemo to, i gdje god nađemo na prepreke radit ćemo na tomu da ih nadidemo. Federalna vlada će učiniti sve u svojoj moći da to učini. [...]

Čelnik Federalnog ureda za migracije i izbjeglice rekao je: da, kad kod Sirijaca utvrdimo identitet tad je procedura priznavanja statusa ratnog izbjeglice brza. To je dovelo do dojma da kad Sirijac dođe u Njemačku i dokaže da je Sirijac, on je dobrodošao u Njemačku. To odgovara činjeničnoj situaciji, jednako kao što se može reći da onaj tko dolazi s Kosova najvjerojatnije neće moći ostati. [...]“

I iz ovog vrlo skraćenog izvještaja jasno je da su njene izjave bile šire od medijski napuhanog „dobrodošli u Njemačku“. Također, statistički podaci pokazuju da je val izbjeglica započeo prije Merkelinih izjava. I stručnjaci za migracije tvrde da se općenito uzevši snažan val migracija pokreće nakon što oni koji su ostali kod kuće od svojih bližnjih (tj. od onih koji su se prvi odvažili krenuti) dobiju poruku da su sretno stigli. Važniji su signali koje im šalju njihovi bližnji, a ne neki daleki političari.

Isto tako valja reći da se pogrešno smatralo da će se proces identifikacije u zemljama prvog kontakta moći efikasno provoditi. U situaciji kad na ogradu navale tisuće ljudi odjednom nemoguće je od njih tražiti dokumente i raditi trijažu; ili će oni napraviti proboj, ili će se na odrasle i djecu bacati suzavac i podići zidovi.

U početku bijaše EB-5

Tko je među prvima počeo prodavati građanska prava na svom području? SAD Imigracijskim zakonom iz 1990. godine u programu pod nazivom EB-5. Pravo boravka u SAD-u može se steći ulaganjem pola milijuna dolara u ruralna područja ili u područja visoke nezaposlenosti, ili ulaganjem milijun dolara u ostala područja SAD-a.

Nu diplomata

Sve zemlje koje prodaju građanska prava navode da prethodno provode sigurnosnu provjeru aplikacija. Nažalost, nitko ne navodi koliko je ta provjera detaljna i temeljita, te koliko se odnosi na lokalnu sigurnosnu provjeru, a koliko na suradnju s međunarodnim institucijama koje su na ovaj ili onaj način zadužene za suzbijanje kriminala, terorizma i ostalih zala. Indikativno je da pojedine države nisu izvršavale svoj posao kako spada pa su diplomatski „kažnjene“. Primjer može biti kanadsko uvođenje vize za osobe s putovnicama karipske države St. Kitts i Nevis. Povod je bio ulaz iranskog biznismena pod imenom Alizera Moghadam u Kanadu s diplomatskom (!) putovnicom St. Kittsa i Nevisa. Nakon dolaska zatražio je sastanak s kanadskim premijerom. Kupio je diplomatsku putovnicu za milijun dolara i njome se služio za putovanje po svijetu bez viza, po povlaštenom režimu. Njegova domaća putovnica nije imala taj šarm.

Mađari podrijetlom iz Zimbabwea

Mađarska je vlada prije nekoliko tjedana objavila plaćeni oglas na dvije stranice u najprodavanijem afričkom časopisu New African Magazine. Balasz Garamvolgyi, mađarski konzul u Bahreinu, u oglasu navodi prednosti mađarskog programa u odnosu na ostale: brza procedura (manje od mjesec dana), trajno pravo boravka, najniža

cijena, odsustvo zahtjeva fizičke prisutnosti u Mađarskoj, odsustvo zahtjeva za kupnjom nekretnina, pravo kretanja u Schengen-području (i šire), obuhvat obitelji (bračni drug, djeca, roditelji - svi stječu prava), jamstvo povrata plaćenog novca nakon pet godina, pravo na niže cijene obrazovanja diljem EU, itd. Sve to kupac može dobiti za 300.000 eura, a kad stekne mađarske dokumente može lijepo u Hrvatskoj i drugim članicama EU zatražiti sva prava koja ima kao građanin EU. Eto primjera kako lijep novac i gvozdena kapiju otvara.

A kod nas?

U Hrvatskoj strani investitori mogu dobiti pravo boravka i bez specificiranog iznosa investicije, ali na kratko vrijeme – na godinu dana. Dozvola za boravak i rad može se odobriti strancu koji u trgovačkom društvu ima vlasnički udio od najmanje 51%, a pritom trgovačko društvo mora biti nositelj poticajnih mjera sukladno propisu o poticanju ulaganja, ili provodi strateške investicijske projekte sukladno propisu o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (Zakon o strancima, NN 130/2011, 74/2013).

BROJKE

2

Smatra se da su prve velike migracije čovjeka započele prije oko dva milijuna godina, kad se Homo Erectus preselio iz Afrike u Euraziju.

5

Od 1820-ih do 1890-ih oko pet milijuna imigranata došlo je u Ameriku iz Europe.

13

Najveći migrantski koridor je onaj između Meksika i SAD-a. Službeno zabilježenih migranata u jednoj godini ima trostruko više nego svih stanovnika Hrvatske; preko 13 milijuna ih je prešlo iz Meksika u SAD.

56

Migranti šalju novac svojim obiteljima koje su ostale i time potiču razvoj lokalnog gospodarstva. Koliko je samo hrvatskih poduzetnika startalo s „gastarbajterskim“ kapitalom! U svijetu najveći iznos doznaka u inozemstvo dolazi iz SAD-a; odande radnici svojima u inozemstvo godišnje šalju oko 56 milijardi dolara. No, to je službeno zabilježen iznos; može se samo nagađati koliko novca prođe mimo sustava, „na crno“.

Izvori statističkih podataka:

World Bank Migration and Remittances Factbook 2016.

The Global Knowledge Partnership on Migration and Development (KNOMAD)

Država	Naziv aranžmana	Minimalna investicija (cijena)	Vrijeme obrade zahtjeva (okvirno)	Pravo boravka	Obveza ulaganja u nekretnine	Obveza boravka	Stjecanje državljanstva	Više informacija
Bugarska	Investor Visa Type D	a) 307.000 eura (600.000 leva) u bugarsko poduzeće ili b) 511.000 eura (1 mil. leva) u državne obveznice	8 mjeseci	pet godina, moguće i trajno	ne	ne	ako je investicija 2 mil. leva moguće nakon 3 godine	http://bit.do/bugarska-gradjanska-prava
Cipar	Scheme for Naturalization of Investors by Exception	a) 2,5 mil. eura u investicijski projekt čija ukupna vrijednost nije manja od 12,5 mil. eura, ili b) 5 milijuna eura u državne obveznice ili oročeno u ciparsku banku	3 mjeseca	trajno za dodatnih 595.000 eura (500.000 + PDV 19%)	ne	ne	nakon obrade zahtjeva	http://bit.do/cipar-gradjanska-prava
Francuska	Exceptional economic contribution residence permit	a) 10 milijuna eura u materijalnu ili nematerijalnu imovinu u Francuskoj, ili b) stvoriti novih 50 ili održati postojećih 50 radnih mjesta	„ovisi o nacionalnosti aplikanta“	deset godina	ne	ne	moguće nakon 5 godina	http://bit.do/francuska-gradjanska-prava
Grčka	Investor Permanent Residence Permit	250.000 eura u nekretnine	3-4 mjeseca	trajno	da	ne	moguće nakon 10 godina	http://bit.do/grcka-gradjanska-prava
Irska	Immigrant Investor Programme	a) 500.000 eura u irsko poduzeće, ili b) 500.000 eura u irski investicijski fond, ili c) 2 mil. eura u nekretnine, ili d) 500.000 eura kao "filantropska donacija" (u svakom slučaju aplikant mora imati imovinu od najmanje 2 milijuna eura)	3-4 mjeseca	pet godina, moguće produženje neograničen broj puta	ne	ne	moguće nakon 5 godina	http://bit.do/irska-gradjanska-prava

Država	Naziv aranžmana	Minimalna investicija (cijena)	Vrijeme obrade zahtjeva (okvirno)	Pravo boravka	Obveza ulaganja u nekretnosti	Obveza boravka	Stjecanje državljanstva	Više informacija
Latvija	Investor Temporary Residence Permit	a) 35.000 € u malo poduzeće, ili b) 150.000 € u veliko poduzeće, ili c) 250.000 € u nekretnine, ili d) 250.000 € u državne obveznice plus uplata od 25.000 € u državni proračun, ili e) 280.000 € depozita u latvijsku banku plus 25.000 € u državni proračun	3 mjeseca	pet godina, moguće i trajno	ne	nema obveze boravka, ali ako se istekom privremenog prava boravka nakon pet godina želi steći trajno pravo mora se boraviti u Latviji tijekom pet godina	moguće nakon 5 godina	http://bit.do/latvia-gradjanska-prava
Mađarska	European Bond Program	300.000 eura u državne obveznice	Preliminarni odgovor u roku od 72 sata, izdavanje dokumenata u roku od 8 do 10 tjedana	trajno, odmah; bračni drug, djeca i roditelji također stječu trajno pravo boravka; Mađarska ima najprivlačnije uvjete stjecanja prava i pritom nudi najširi opseg prava (sva prava osim prava glasanja)	ne	ne	moguće nakon 8 godina	http://eubond.org/
Malta	Individual Investor Program	350.000 € u kupnju nekretnine ili 80.000 € u najam nekretnine, plus 150.000 € u maltežanske vrijednosnice, plus uplata 650.000 € u "Nacionalni razvojni i socijalni fond", plus naknade oko 8.000 €; sveukupno oko 900.000 eura	3 mjeseca	trajno; aplikant se može prijaviti na maltežansku adresu i dobiti "e-residence" karticu; planira se zatvaranje programa nakon popunjenja kvote od 1800 aplikanta	ne	ne	nakon 12 mjeseci	http://iip.gov.mt/

Država	Naziv aranžmana	Minimalna investicija (cijena)	Vrijeme obrade zahtjeva (okvirno)	Pravo boravka	Obveza ulaganja u nekretnine	Obveza boravka	Stjecanje državljanstva	Više informacija
Monaco	- nema službenog naziva -	najmanje 1 milijun eura od čega 500.000 € kao depozit u monegašku banku, a 500.000 € kao ulog u nekretnine; i prije prijave aplikant mora biti vlasnik nekretnine u Monacu (koje ondje koštaju od 750.000 € naviše)	3 mjeseca	trajno	da	6 mjeseci godišnje	nakon 10 godina	http://bit.do/monaco-gradjanska-prava
Nizozemska	Wealthy foreign national	1,25 milijuna eura u nizozemsko poduzeće ili u investicijski fond	3 mjeseca	tri godine s mogućnošću produženja	ne	4 mjeseca godišnje	moгуće nakon 5 godina	http://bit.do/nizozemska-gradjanska-prava
Portugal	Golden Residence Permit Programme	a) 1 milijun eura u državne vrijednosnice, ili b) otvaranje barem deset novih radnih mjesta (ili barem osam u nerazvijenim područjima), ili c) 500.000 eura u nekretnine, ili d) 350.000 eura u nekretnine u nerazvijenim zonama, ili e) 350.000 eura u znanstveno-istraživačke aktivnosti, ili f) 250.000 eura kao potpora tijelima lokalne ili javne vlasti, udrugama, itd., ili g) 500.000 eura u investicijski fond ili u kapital malih/srednjih poduzeća	3-4 mjeseca	pet godina, moguće i trajno	ne	7 dana godišnje	moгуće nakon 6 godina ako je aplikant tijekom tih 6 godina boravio u Portugalu	http://bit.do/portugal-gradjanska-prava
Španjolska	Residency Programme for Investors and Entrepreneurs (PRIE)	a) 500.000 eura u nekretnine, ili b) 1 milijun eura u dionice ili u depozit kod španjolskih banaka, ili c) 2 milijuna eura u državne vrijednosnice	10-20 dana	dvije godine s mogućnošću produženja	ne	ne	nakon 10 godina	http://bit.do/spanjolska-prie

Država	Naziv aranžmana	Minimalna investicija (cijena)	Vrijeme obrade zahtjeva (okvirno)	Pravo boravka	Obveza ulaganja u nekretnosti	Obveza boravka	Stjecanje državljanstva	Više informacija
Velika Britanija	Tier 1 (Investor) visa	2 milijuna funti (u državne vrijednosnice, dionice, ili kapital poduzeća)	2 mjeseca	tri godine i četiri mjeseca, uz mogućnost produženja; trajno nakon dvije godine uz investiciju od 10 milijuna, ili trajno nakon tri godine uz investiciju od 5 milijuna funti	ne	9 mjeseci godišnje ako se želi steći državljanstvo	godinu dana nakon stjecanja prava trajnog boravka	https://www.gov.uk/tier-1-investor/overview